

Skiljande av förpackning från innehåll – Matavfall – Kommunalt avfall verksamheter

2024-03-14

AVFALL SVERIGE

Bakgrund – ändringar av EU-direktiv

I juli 2018 ändrades sex EU-direktiv på avfallsområdet

- direktiv (2008/98/EG) om avfall (avfallsdirektivet)
- direktiv (94/62/EG) om förpackningar och förpackningsavfall (förpackningsdirektivet)
- direktiv (1999/31/EG) om deponering av avfall (deponidirektivet)
- direktiv (2000/53/EG) om uttjänta fordon
- direktiv (2006/66/EG) om batterier och ackumulatorer och förbrukade batterier och ackumulatorer
- direktiv (2012/19/EU) om avfall som utgörs av eller innehåller elektrisk och elektronisk utrustning (WEEE-direktivet)

Varför ändrades EU-direktiven

- Fullständigt genomförande av **avfallshierarkin**
- **Minska mängderna** genererat avfall totalt och per capita
- Säkerställa **återvinning av hög kvalitet**
- Avfall som en **betydande och tillförlitlig källa av råvaror**
- Få bort **skillnader mellan EU-länderna** när det gäller avfallshantering
- Förenkla och harmonisera rapporteringskrav

Hur påverkar ändringarna Sverige

- EU definierar *kommunalt avfall*
- Medlemsstaterna avgör *vem som ansvarar* för olika avfallsflöden

Enligt den svenska regleringen är kommunen ansvarig för:

- kommunalt avfall (15 kap. 3 § miljöbalken) inom ramen för kommunalt avfallsansvar (15 kap. 20 § miljöbalken)
- ”slam” och bygg- och rivningsavfall enligt 15 kap. 20 § miljöbalken enligt rent svensk reglering
- fartygsgenererat hamnavfall, enligt 4 kap. 8 § avfallsförordningen (bestämt av regeringen med stöd av 15 kap. 22 § miljöbalken)

Kommunalt avfall

(15 kap. 3 § miljöbalken, prop. 2019/20:156 s. 91)

Med kommunalt avfall avses **avfall från hushåll** och sådant avfall från **andra källor** som till sin art och sammansättning liknar avfall från hushåll, dock *inte*

1. avfall från tillverkning
2. avfall från jord- och skogsbruk
3. avfall från fiske
4. *avfall från septiktankar, avloppsnät och avloppsrening*
5. *bygg- och rivningsavfall*
6. uttjänta bilar

Skiljande av förpackningar från sitt innehåll

Avfallsförordningen (2020:614)

- Från den 1 januari 2024 ska den som har en förpackning som innehåller avfall se till att förpackningen skiljs från sitt innehåll.
- Detta gäller dock inte den som har en förpackning som innehåller farligt avfall eller läkemedelsavfall eller om förpackningen underlättar den praktiska hanteringen av avfallet.

Gäller alla, *såväl hushåll som verksamheter*, som har förpackat avfall och alla typer av innehåll.

Gäller bara avfall.

Var ska utsorterat förpackningsavfall lämnas

Hushåll ska lämna utsorterade förpackningar till:

1. retursystem
2. kommunens insamlingsystem

Förpackningen ska vara nominellt tom för att klassas som förpackningsavfall.

Verksamheter ska lämna utsorterade förpackningar till:

1. kostnadsfria mottagningsplatser som tillhandahålls av en producentansvarsorganisation
2. ett anmält marknadsdrivet system för återanvändning eller materialåtervinning
3. ett retursystem
4. Kommunens insamlingsssystem om verksamheten har en avfallshantering som är samlokaliserad med hushållens och verksamheten har valt kommunal insamling

Matavfall

Nya regler om bioavfall

Från den 1 januari **ska den som har bioavfall** dvs.

1. biologiskt nedbrytbart trädgårds- eller parkavfall,
2. biologiskt nedbrytbart livsmedels- eller köksavfall från hushåll, kontor, restauranger, grossister, matsalar, catering och detaljhandelslokaler, och
3. biologiskt nedbrytbart livsmedels- eller köksavfall från livsmedelsindustrin som är jämförbart med sådant avfall som avses i 2.

åtminstone sortera ut och förvara åtskilt från varandra och från annat avfall

- biologiskt nedbrytbart livsmedels- eller köksavfall (punkterna 2 och 3), inklusive ätlig olja eller liknande flytande ätligt fett men inte annat flytande bioavfall.

- Gäller alla som har bioavfall
- Livsmedelsavfall kan aldrig bli livsmedel igen

Kommunen ska samla in fastighetsnära

Kommunen ska samla in livsmedels- eller köksavfall som kommunen ansvarar för genom **fastighetsnära insamling** dvs.

- från den fastighet där avfallet produceras, eller
- från en plats i nära anslutning till fastigheten i de fall insamling från fastigheten inte är möjlig med hänsyn till fastighetens utformning och belägenhet, trafiksäkerhet eller andra omständigheter.

Gäller ej flytande fett

Kommunalt avfall från verksamheter

Kommunens ensamrätt

- Om kommunen ...ska ansvara för en viss hantering av avfall, får den hanteringen inte utföras av någon annan än kommunen eller den som kommunen anlitar. (15 kap. 24 § MB)
- Undantaget: Utsorterat avfall under producentansvar (producentansvarsförordningarna)

Verkställa ensamrätten/ansvaret/”monopolet”

- Egen regi
- Upphandlad entreprenör
- Tjänstekoncession till entreprenörer
- Auktorisation – andra aktörer
- Medgivande i avfallsföreskrifterna
- Dispens i enskilda fall

Utredningar och förslag

- 2021:
 - ”Frivalsutredningen” (SOU 2021:24)
 - Remitterad, ej genomförd
 - Avfall Sverige och SKR avstyrkt
- 2022:
 - Regeringsuppdrag till NV angående ansvaret för kommunalt avfall från verksamheter
 - Särskilt beakta hemställanden från Avfall Sverige och Återvinningsindustrierna
 - Förslag remitterat, ej genomfört
- 2023:
 - NV Förslag om avreglering av vissa flöden av kommunalt avfall
 - Avfall Sverige och Återvinningsindustrierna

Förslag till regeringen

Gemensam hemställan från Avfall Sverige och ÅI

1. Avreglera kommunens ansvar för *kommunalt avfall från detaljhandel*.
2. Ytterligare avfallsströmmar som skulle kunna avregleras eftersom inte finns miljö- och hälsoskyddsskäl för ett kommunalt ansvar:
 - kontorspapper
 - park- och trädgårdsavfall
 - kommunalt avfall från sjukvårdsverksamhet

Avfall Sverige förslag till dispensreglering

Dispenser och undantag

Dispens

- Tillsynsmyndigheten får i enskilda fall ge den som producerar avfall i en yrkesmässig verksamhet dispens från kravet att förpackningen skiljs från innehållet (*se 3 kap. 15 a § avfallsförordningen*)
- Dispens får ges **om** det inte är genomförbart eller inte ger fördelar som överväger nackdelarna
 - med hänsyn till god praxis för avfallsinsamling,
 - det skulle bli ett jämförbart återvinningsresultat med en annan hantering,
 - det inte ger det bästa miljömässiga resultatet med hänsyn till avfallshanteringens sammanlagda miljöpåverkan, eller
 - det skulle medföra oskäligen ekonomiska kostnader. (*se 3 kap 16 och 17 §§ avfallsförordningen*)

Undantag från krav på utsortering, separat insamling och fastighetsnära insamling av bioavfall [NFS 2023:11](#)

3 § delar av en kommun som är isolerade och glest befolkade och där insamling av biologiskt nedbrytbart livsmedels- eller köksavfall **kan ske på annan plats än vid fastigheten** - kommunen bestämmer en plats där avfallsinnehavaren ska lämna sitt livsmedels- eller köksavfall.

4 § Kraven gäller inte i de delar av en kommun som är isolerade och glest befolkade, har långa körsträckor mellan platserna där avfallet ska samlas in och lämnas, där små mängder avfall produceras, och där det inte är möjligt att hämta och lämna avfall från hushåll eller verksamheter fastighetsnära och det inte är möjligt att bestämma en plats där avfallet kan hämtas.

5 § Som ett komplement till separat insamling får kommunen göra undantag från kravet på separat insamling av ätlig olja eller liknande flytande ätligt fett från hushåll om det avser små mängder och i avfallsföreskrifter ange att hushåll får lämna fett i restavfallet

AVFALL SVERIGE

TACK

Katarina Sundberg, katarina.sundberg@avfallsverige.se

www.avfallsverige.se

040-35 66 00